

PLATINUM BLONDE

labāka dāvana džentlmenim

Turpinām rakstu sēriju par kulta imidžiem, kas modes vēsturē atstājuši neizdzēšamas pēdas, un par sievietēm, kurām pateicoties šie tēli ir radušies. Šoreiz par imidžu, kas ieguvis nosaukumu *platinum blonde*.

**Konstantīns
Bogomolovs,**
imidža dizaineris un
modes analītikis

Nenoliedzami, pirmais tēls, kas ienāk prātā, pieminot šo imidžu, ir Merilina Monroe. Taču šī kulta imidža radītāja nebūt nebija Merilina, pat ne 20. gadsimta 30. gadi kinozvaigzne Džīna Hārlova. Patiesībā pirmie prototipi meklējami jau rokoko laikmetā.

Visslavenākā
blondīne pasaule —
Merilina Monroe.

SAGATAVOJA: Džīna Briška

GALANTAJĀ LAIKMETĀ

Tieši tad, 18. gadsimta vidū, Luija XV valdišanas laikā, radās šis seksapīlais un glamūrais sieviešu tēls. Protams, toreiz leksikā vārdu savienojuma «platīna blondīne» nebija, tas radās daudz vēlāk. Ties bija zināmi tādi jēdzieni kā «vieglprātība un naivums», «juteklīgums un burvīgums», «elegance un greznība» — precīzāku raksturojumu platīna blondīnes tēlam būtu grūti atrast.

Tālaika modē ienāca kleitas un matu sakārtojumi, kas deva iespēju katrai augstākās sabiedrības dāmai iemiesoties šajā tēlā. Modē bija jutekliski silueti ar izteikti slaidu vidukli un maksimālu dekoltē, spidigs zīds pastelīgā karamētonī, bantes, mežģīnes, spilgs meikaps un, protams, gaissi, blondīmati — platīna, kā teiktu šobrid.

Šīs smiekligās, sapūderētās, baltās parūkas vienmēr izraisījušas neizpratni modes vēsturnieku vidū, kuri pat atlāvušies tās nosaukt par tālaika aristokrātijas sa-maitātās gaumes rezultātu. Taču viss ir daudz loģiskāk. Kā citādi varēja tik tieši paust jutekliskumu, vieglprātību un šiku? Ar platīna lokām, citu variantu nav.

IDEĀLA DĀVANA DŽENTLMEŅIM

Viens no tālaika platīna blondīnes prototipiem bija marķize de Pompadūra, kuras galvenais stilīgā imīdža noslēpums bija viņas izcelšanās no vienkāršo ļaužu vidus. Tas ir tikai loģiski, jo aristokrātijai platīnblondīnam tēlam raksturīgie elementi nepiedien. Platīna blondīne — tā ir seksapīla, vieglprātīga vienkāršo ļaužu meitene, kas ietērpusiies greznās drānās. Viņā nav ne vēsts no aristokrātiskā stīvuma un aukstuma, ar viņu ir viegli saprasties. Citemi vārdiem sakot, platīna blondīne ir ideāla dāvana vīrietim, iepakota dārgā kārbiņā un apsietā ar rozā lenti, turklāt ērta sarunu biedrene. Tajā laikā platīnblondīnes imīdžam pievērsās visas dāmas no turīgo ļaužu vidus neatkarīgi no ve-cuma, ķermenē aprisēm un dabīgās matu krāsas. Vairs nekad šis imīdžs nav bijis tik moderns kā šajā laikā.

PASLĒPJAS BORDELOĀ

Pēc Bastīlijas krišanas notiek viena no revolucionārākajām pārmaiņām sieviešu modes vēsturē — no sieviešu imīdža pa-zūd vieglprātība, kas ir visspīgtākā aiz-ejošā laikmeta pazīme. Nākamajā pusotrā gadsimtā dāmas centīgi tēlo dižciltību un matus krāso tumšā tonī. Taču platīna blondīnes tēls pilnībā nepazūd — tas aiz-ieta pagrīdē un klūst par profesionālu kur-tizānu imīdžu.

Keriks Grānts un Meija Vesta filmā «I'm No Angels» (1933).

Džīnu Hārlovu pienemts uzskatīt par pirmo Holivudas platīnu blondīni.

PLATĪNA HOLIVUDA

Vēsturei patīk atkārtoties. Tā notika arī šoreiz, lai gan nācās gaidīt diezgan ilgi. Platīna blondīnes modē atgriežas 20. gadsimta 30. gadu sākumā. Protams, ne jau augstākā sabiedrībā, bet šovbiznesā. Par pirmo Holivudas platīna blondīni kino pie-nemts uzskatīt Džīnu Hārlovu. Tajā pašā laikā jāatzīmē, ka Brodvejas aktrise Meija Vesta jau 20. gados spilgti nodemonstrēja savu seksapīlu. 1932. gadā filmā «Nakts aiz nakts» miljoniem skatītāju viņa atklāja sa-vu šokējošo seksuālo imīdžu. Tomēr par pirmo platīna blondīni kino tik un tā tiek dēvēta Džīna Hārlova. Pirmkārt, tāpēc, ka panākumi viņai atrādās daudz ātrāk, patei-coties filmai «Elles en gel». Otrkārt, vienas no filmām, kura uzņemta 1931. gadā un kurā viņa piedalījās, nosaukums ir «Platīna blondīne». Tas arī ir brīdis, kad vārdu sa-vienojums «platīna blondīne» klūst ne ti-kai par apzīmējumu ļoti gaišai matu krā-sai, bet arī par apzīmējumu vienam no 20. gadsimta sieviešu kulta imīdžiem.

Tēls, ko radīja Džīna Hārlova un Meija Vesta, pārstāv seksapīlu sievieti, juteklisku, atbrīvotu, provokatīvu, tajā pašā laikā viegl-prātīgu, šķēlmigu un naivu. Viņa ir tērpusiies eleganti un grezni. Ne velti viņa ir platīna blondīne, un platīns ir vērtīgs dārg-metāls. Toties viņas manierēs nav ne mazā-kās atblāzmas no aristokrātijas — viņa ir

vienkārša, dažkārt pat burvīgi vulgāra. Bet viņas greznības izceļsmi izskaidrot nav grūti — tās ir viņā iemīlējušos bagāto džentlmeņu dāvanas. Kā nekā platīna blondīne ir labākā dāvana vīrietim, bet labākais dažkārt maksā ļoti dārgi.

BLONDĀS NELIETES

Atšķirībā no savām vēsturiskajām priekš-tecēm platīna blondīnes Džīnas Hārlovas un Meijas Vestas izpildījumā bija meitenes ar pipariņu. Pateikt kaut ko asu, iespērt pa pēcpusi apnikušam pielūdzējam vai arī ie-brakut ar kulaku sāncenses sejā bija viņu varoņu parasta prakse. Ne velti Džīnas Hārlovas iesauka bija Blonda Bumba, kas radās pēc filmas «Bombshell» (1933), ko var tulko-t kā sprādzienbīstamā blondīne vai arī Blon-dā Bestija. Un nav brīnums — tas jau bija 20. gadsimts, kas atnesa sievietēm emanci-pāciju, neatkarību un bezkaunību. Taču tas nenozīmē, ka platīna blondīnes imīdžs ie-nāk 30. gadu masu modē. Tai sekot bija diezgan riskanti, katrā viņā ne «pieklājīgā» sabiedrībā, kā tad uzskatīja. Toties šo tēlu vairākkārt izmantoja tajā laikā dzīmušajā erotikas industrijā. 20. gadsimta 30. gadu žurnālos vīriešiem parādījās zīmējumi, ku-ros vieglā erotiskā manierē bija attēlotas meitenes, un nereti tajās bija atpazīstami Džīnas Hārlovas vaibsti. Vēlāk šajos žurnā-loš tika publicētas arī fotogrāfijas.

SEKSA ENĢELIS

Savu karjeru kā *pin-up* fotomodelē 1940. gadā sāka tolaik šovbiznesā nevienam nezināma jauna tumšmate Norma Džina Beikere. Tieši viņa vēlāk kļūs par visslavenāko platina blondīni pasaulē ar pseidonīmu Merilina Monro.

Merilinas imidzs nebija nekas jauns un oriģināls. 1950. gadā prese viņu nodēvēja par jauno Džīnu Hārloru. Visas tēla iezīmes Merilina Monro aizņemās no savām priekštecēm, bet tajā pašā laikā šo tēlu aizvadīja līdz absolūtai pilnībai. Merilinas Monro kinovarones naivums robežojas ar infantilismu, vieglprātību — ar muļķību, bet jutekliskums — ar piedaudzību. Taču tajā visā arī slēpās viņas parašķais pievilkšanas spēks.

Bet bija vēl, kas atšķira Merilinu Monro no Džīnas Hārlovas un Meijas Vestas. Merilina no viņām neaizguva ne rupjību, ne neatkarību, ne brutalu stūrgalību. Tieši šis moments, nevis jutekliskās lūpas, platīna lokas un izteiksmīgās krūtis bija iemesls, kāpēc viņa kļuva par 20. gadsimta absolūto seksa simbolu. Merilinas Monro tēlā nav ne jaušamu briesmu, ne drāmas. Viņa nav Blondā Bestija, bet gan Seksā Enģelis. Savā tēlā viņa iemiesoja daudzu viriešu neapzinātu seksuālo

dziņu — sapni par ideālo sievieti — skaisiņu, naivu, pieejamu un «dārgi iepakotu».

NE VISS IR PLATĪNS, KAS SPĪD

Pēc Merilinas Monro platīna blondīnes imidzs tik pilnīgā versijā vairs nekad neatkarījās. No vienas pusēs, šis imidzs, pateicoties 1960. gada jaunajam vilnim — emancipācijai un uniseksam —, izgāja no modes. Būt par vīriešu izklaidi kļuva vecmodīgi (ja Merilina Monro būtu nodzīvojuši vēl piecus gadus, iespējams, viņai nāktos aiziet no kino). No otras pusēs, realizēt šo tēlu bija neiespējami, bet sekot tam nozīmējā pārvērsties par nožēlojamu Merilinas Monro ēnu. Protams, blondīnu bija tūkstoti, tajā skaitā naivas, vieglprātīgas un pat muļķīgas, bet nevienna no viņām nepretdēja uz titulu «platīna blondīne».

Ar laiku imidzs «platīna blondīne» transformējās daudz vienkāršākā versijā — vienkārši blondīne. Šis tēls joprojām ietvēra seksapilu, naivumu un vieglprātību, bet vairs nebija greznā iesaiņojuma un buržuāziskās sakoptības. To zaudējot, vienkārši blondīnes pārstāja būt par ilgu objektu un pārvērtās par primitīvu personāžu no anekdotēm un televīzijas komēdijām.

Vizuālā tēla elementi

● MATU SAKĀRTOJUMS

Matu krāsa — ļoti gaiša, vienmērīgs tonis. Griezums — eleganta forma ar koketi naivām lokām.

● MEIKAPS

Dekoratīvs, bet tajā pašā laikā perfekts. Galvenais akcents vērsts uz lūpām. Lūpu krāsa — koša, forma — juteklisks apjoms vai «šleifīte». Uz sejas iespējama dzimumzīmīte.

● GARDEROBE

Eleganti tēri, kam piemīt retro grezība un naivs dekoratīvisms. Atklāti seksuāli signāli — apspīlēts siluets, dekoltē, svārkiem — šķēlums. Košas krāsas, spīdīgi audumi, kažokādas, dažadas rotaslietas. Taču, neskatoties uz pārmērībām, viss ir gaumīgs un šķiet dārgs.

FOTO: «Vida Press»

PLATĪNA BLONDĪNE ŠOVBIZNESĀ, MODES INDUSTRIJĀ UN REKLĀMĀS

Kādu vietu šodien ienem kulta imidzs «platīna blondīne» šovbiznesā, modes industrijā un reklāmās? Jāatzīst, ka pietiekami nozīmīgu, bet lielākoties retrostilizācijās vai ironiskās parodijs. Šajā tēlā labprāt iejūtas estrādes zvaigznes, piemēram, Gvena Stefānija un Kristīna Agilera, Hiltona pēctece Parisa Hilton, aktrise Skārleta Johansone, kura šajā imidžā pozējusi reklāmās. Taču visbiežāk šis tēls parādās erotiskajā un pornoindustrijā, kur platīna blondīne turpina eksistēt savā pirmatnējā versijā — pilnīgi nopietni un bez ironijas. Tikai tur šis imidzs turpina pildīt savu misiju būt par labāko dāvanu vīrietim.

Platīna blondīnes tēlu lieliski demonstrē (no kreisās) Parisa Hilton, Kristīna Agilera un Gvena Stefānija.

Taču galvenais platīna blondīnes mantojums slēpjās tajā, ka šis tēls kļuvis par prototipu un atskaites punktu daudziem mūsdienu modes kulta imidžiem, piemēram, *star look*, *sexbomb*, *Playboy model* un, protams, *Barbie*.

Dziedātāja, modele un aktrise Rita Ora kā Merilina Monro «Cavalli» modes projektā.

